

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-16-0106**
Trestnoprávna ochrana života a zdravia v podmienkach Slovenskej republiky

Zodpovedný riešiteľ **doc. JUDr. Miroslava Vráblová, PhD.**
Príjemca **Trnavská univerzita v Trnave - Právnická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

žiadny

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

žiadne

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. VRÁBLOVÁ, M., KLÁTIK, J., RÍSOVÁ, V.: Drogové trestné činy. Praha: Leges, 2018, 214 s., ISBN 978-80-7502-362-9.
2. ŠIMOVICEK, I., JALČ, A., DESET, M.: Evidence of crimes against life and health. Praha: Leges, 2019, 231 p., ISBN 978-80-7502-417-6.
3. ZÁHORA, J., VRÁBLOVÁ, M.: Trestné činy proti životu. Praha: Leges, 2020, ISBN 978-80-77502-554-8.
4. VRÁBLOVÁ, M.: Násilná kriminalita v čase koronakrízy. Praha: Leges, 2021, ISBN 978-80-77502-555-5.- v tlači
5. ŠIMOVICEK, I.: Restorative justice and penalties in criminal law. In: Sanctions under criminal law. Budapest: Wolters Kluwer Hungary, 2019, ISBN 978-963-295-901-6, p. 28-49.
6. ŠIMOVICEK, I.: European Investigation Order in criminal matters. In: Current tendencies in criminal law of the European Union. Budapest: Wolters Kluwer Hungary, 2020, ISBN 978-963-295-936-8, p. 46-68.
7. JALČ, A.: Trestnoprávna ochrana spoločnosti pred terorizmom - český a slovenský pohľad. In: Právny obzor. ISSN 0032-6984. Roč. 102, č. 4 (2019), s. 322-335.
8. SZABOVÁ, E.: Ochrana obetí v trestnom konaní s dôrazom na detské obete sexuálne motivovaných trestných činov. In: Societas et iurisprudentia. ISSN 1339-5467. Roč. 8, č. 1 (2020), s. 98-108.
9. SZABOVÁ, E., JALČ, A.: Efektívnosť trestného konania pri objasňovaní násilnej kriminality. In: Legislatíva EÚ a jednotlivých štátov EÚ v oblasti boja proti terorizmu: Výzvy pre Slovenskú republiku. Praha : Leges, 2020, s. 137-147, ISBN 978-80-7502-448-0.
10. SZABOVÁ, E., JALČ, A.: K niektorým problémom pri výkone obhliadky miesta činu vo

vzťahu k trestným činom proti životu: kapitola č. 9. In: Aktuální otázky trestního zákonodárství s akcentem na přípravní řízení. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2020, ISBN 978-80-7251-512-7, s. 81-87.

11. VRÁBLOVÁ, M.: Trestné činy proti životu a zdraviu v rozhodovacej činnosti súdov. In: Dny práva 2019. Brno: Masarykova univerzita, 2020. ISBN 978-80-210-9698-1. s. 444-459.

12. ZEMAN, Š.: Trestné činy proti životu a zdraviu v SR – kriminologická analýza ich páchania a postihovania za uplynulých 20 rokov. In: Trestněprávní revue. ISSN 1213-5313., Roč. 19. č. 3 (2020), s. 178 a nasl.

13. VRÁBLOVÁ, M.: Výskum verejnej mienky o násilnej kriminalite- agentúrny výskum. In: Trestněprávní revue. ISSN 1213-5313., Roč. 19. č. 4 (2020), s. 233-239.

14. KOVÁČ, P., ERDŐSOVÁ, A.: Právo na informácie o zdravotnom stave vo vybraných otázkach aplikačnej praxe. In: Bulletin slovenskej advokácie. ISSN 1335-1079. Roč. 26, č. 10 (2020), s. 10-18.

15. FEDOROVÁ, K., KOVÁČ, P.: Efektívne odškodnenie pacienta pri pochybení poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. In: Právo a manažment v zdravotníctve. ISSN 1338-2071, č. 5 (2019), S.2-8.

16. VRÁBLOVÁ, M. (ed.): Trestnoprávne súvislosti ochrany života a zdravia. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie september 2018. Praha: Leges, 2018, 556 s., ISBN 978-80-7502-313-1.

17. VRÁBLOVÁ, M., VRTÍKOVÁ, K. (eds.): Právna politika vo vzťahu k ochrane života a zdravia a na ňu nadväzujúca legislatíva. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie september 2020. Praha: Leges, 2020, 346 s., ISBN 978-80-7502-515-9.

18. VRÁBLOVÁ, M.: Slovakia. (Chapter 37). In: Dünkel, F., Harrendorf, S., Smit, D. van Z. (ed.): The Impact of Covid-19 on Prison Conditions and Penal Policy. Routledge.- v tlači.

Uplatnenie výsledkov projektu

Legislatívna prax:

Výsledky riešenia výskumného projektu budú predložené Ministerstvu spravodlivosti SR a Rade vlády SR pre prevenciu kriminality

Aplikačná prax:

Veľká časť výskumných výstupov bola uverejnená v recenzovaných časopisoch („Trestněprávní revue“, „Bulletin slovenskej advokácie“) určených pre advokátov a odborníkov pôsobiach v oblasti trestnej justície.

Pedagogická prax:

Výsledky riešenia projektu sa využívajú aj v pedagogickej činnosti pri výučbe trestného práva, kriminológie a kriminalistiky, rovnako tak sa premietli aj do aktuálneho vydania učebníc Trestné právo a Kriminológia.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Riešiteľský kolektív spracoval problematiku ochrany života a zdravia prostriedkami trestného práva. Trestnoprávna úprava trestných činov proti životu a zdraviu zahŕňa viaceré kontroverzné inštitúty, ktorých trestno-politické riešenie nepovažujeme za dostatočné. Úmyselné usmrtenie človeka v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu a zľaknutia, by malo byť trestné v podobe privilegovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy v úľaku. Eutanázia (usmrtenie človeka z útrpnosti) je téma veľmi citlivá, navrhujeme podnietiť odbornú diskusiu o zavedení privilegovanej skutkovej podstaty usmrtenia na žiadosť. V oblasti drogovej kriminality je potrebné prísne rozlišovať medzi trestnoprávnym postihom užívateľov drog a dealerom drog. Vo vzťahu ku konzumentom drog uprednostniť liečbu pred trestom.

Proces dokazovania trestnej činnosti proti životu a zdraviu je vysoko efektívny, ak tento proces nezabúda a efektívne nevyužíva mnohonásobné kriminalistické metódy. Potvrdilo sa, že úspešné výsledky trestného konania sú čoraz viac závislé na častom a kvalitnom využívaní znaleckej činnosti. Zefektívnenie ochrany života a zdravia prostriedkami trestného práva a účinného boja proti novým spôsobom páchania násilnej kriminality je možné zlepšením prístupu k elektronickým dôkazom, prostriedkom a metódam odhaľovania digitálnych stôp. V rámci dokazovania násilnej trestnej činnosti vystupuje do popredia význam obete. V európskej a vnútroštátnej právnej úprave sa odzrkadľuje úsilie posilnenia ochrany práv poškodeného- obete trestného činu. K posilneniu postavenia obetí a ich

ochrany počas trestného konania prispel zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov. Výskum verejnej mienky odhalil nízku úroveň právneho vedomia verejnosti o trestnoprávnej ochrane života a zdravia (len 33 %) a punitívne naladenie verejnosti. Prevažná väčšina verejnosti (70%) je za sprísnenie trestných sadzieb násilných trestných činov, ako aj kriminalizáciu konaní proti životu a zdraviu (užívanie nelegálnych drog, eutanázie).

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The research team processed the issue of the protection of life and health by means of criminal law. Criminal legislation on crimes against life and health includes a number of controversial institutes, the criminal-political solution of which we do not consider sufficient. The intentional killing of a person in severe agitation caused by an attack, in particular as a result of confusion, fear and fear, should be criminalised in the form of a privileged offence of murder in the hive. Euthanasia (killing a person from suffering) is a subject very sensitive, we propose to stimulate an expert debate on the introduction of privileged offence of death on request. In the area of drug crime, we consider it necessary to make a strict difference between criminal penalties for drug users and drug dealers. In relation to drug consumers, give priority to treatment over punishment.

The process of proving crimes against life and health is highly effective if it does not forget and does not make effective use of multiple forensics methods. It has been confirmed that the successful results of criminal proceedings are increasingly dependent on frequent and high-quality use of expert activity. Improving the protection of life and health by means of criminal law and effectively combating new ways of committing violent crime can be achieved by improving access to electronic evidence, means and methods of detecting digital footprints. The role of the victim is central to proving violent crime. European and national legislation strengthens the protection of the rights of victims of crime.

Public opinion research has revealed a low level of public awareness of criminal law protection of life and health (only 33%) and punitive tuning in to the public. The vast majority of the public (70%) are in favour of tightening violent crime rates, as well as criminalising the use of illegal drugs and euthanasia.